

OM Oikeusministeriö

Lähettäjä: Sipola Minna (YEV)
Lähetetty: 29. elokuuta 2014 17:04
Vastaanottaja: OM Oikeusministeriö; Heine Kirta (OM)
Aihe: Lausunto työryhmän mietintöön "Valtion oikeusaputoimistojen rakenneuudistus"

LAUSUNTO

Alla kantani mietintöön kysymysten numerojärjestyksessä:

1. Kannatan oikeusavun ja edunvalvonnan eriyttämistä. Edunvalvonta on oikeusapua suurempi toimija sekä henkilökunnan ja asiakkaiden määrän että budjetin osalta. Edunvalvonnan paikka oikeusavun "alla" ei ole ollut alunperinkään tarkoituksenmukaista. Oikeusavun asiantuntemus on ollut viraston päälliköllä johtavalla julkisella oikeusavustajalla, mutta edunvalvonnan asiantuntemus lähiesimiehen asemassa olevalla johtavalla yleisellä edunvalvojalla. Oikeusavun ja edunvalvonnan on nykyistä tilannetta perustellumpaa olla oikeusministeriön hallinnon alalla tasavertaisessa asemassa.
2. En kannata.
3. Kannatan kuuden piirin muodostamista. Rakenne vastaisi nykyistä rakennetta.
 - a. Piirin nimestä tulisi ilmetä, että se kattaa sekä oikeusavun että edunvalvonnan.
 - b. Voisiko nykyistä rakennetta hyödyntää vielä ehdotettua enemmän siten, että nykyisille "hiipoille" ja heidän hallinto-/osastosihteereille siirtyisi piirien johdon tehtävät, niin ettei uusia rekrytointeja tarvitsisi tehdä. Näin säästyisi huomattavasti palkkausmenoja, joita voitaisiin osoittaa hallinnon sijasta asiakaspalvelutyöhön oikeusapuun ja edunvalvontaan.
 - c. Jatkossa piirin johtajan tulee voida olla joko oikeusavun tai edunvalvonnan, mieluiten molempien, asiantuntija. Piirin johtaja ei voi siis jatkossa olla automaattisesti oikeusavun puolelta.
 - d. Yhden esimiehen alaisuuteen esitetty max 8-20 henkilöä on järkevää. Tätä suuremman henkilökunnan esimiehenä toimiminen on todella haastavaa ja aikaa vievää ilman lähiesimiehiä. Omasta kokemuksesta tiedän, että noin 30 henkilön esimiehenä ei ehdi virka-aikana hoitamaan riittävän laadukkaasti sekä edunvalvonnan substanssia että toimiston henkilöstö- ja taloushallintoa. Esimiehillä olisi kuitenkin hyvä olla jonkin verran myös substanssiasioita hoidettavana, jotteivät he vieraannu siitä.
 - e. Mikäli hallinto-/osastosihteereille suunnitellaan lähiesimiesasemaa, virat tulisi laittaa hakuun. Nykyiset hallinto-/osastosihteerit toimivat asiantuntijan, ei esimiehen, tehtävissä.
 - f. Mikäli oikeusapu ja edunvalvonta ovat samoissa toimitiloissa, erilliset sisäänkäynnit ja "omat puolet" lienevät keino estää esteellisyyksien syntymistä.
4. Hyvältä vaikuttaa. Osa tehtävistä, esimerkiksi laskujen hyväksyminen, on tosin sellaisia, että tieto asian hoitamiseksi on toimistoilla.
5. En kannata.
6. En kannata.
7. En kannata.
8. Katso vastaukseni kysymykseen 3.
9. Edunvalvonnan alisteisesta asemasta oikeusapuun nähden on keskusteltu epäkohtana vuosia. Samoin on keskusteltu siitä epäkohdasta, että johtavan julkisen oikeusavustajan palkkaus on porrastettu erilaisilla henkilökuntamäärillä kuin johtavan yleisen edunvalvojan. Esimerkiksi toimistojen yhdistyessä on viraston päällikön palkka noussut, mutta lähiesimiehen ei, vaikka lähiesimiehelle olisi tullut vähintään saman verran uusia alaisia kuin päällikölle. Päällikön sijaistaminen on myös epäonnistuneesti sidottu O-palkkaluokkaan. Johtavalla yleisellä edunvalvojalla olisi paremmat edellytykset hoitaa sijaistus kuin julkisella oikeusavustajalla. Työryhmä on pohtinut eri vaihtoehtoja perusteellisesti. Erityiset kiitokset työryhmän sihteerille valtavasta työpanoksesta. Toivottavasti työ tuottaa toivottua tulosta lähitulevaisuudessa.

Mukavaa viikonloppua!

Minna Sipola
johtava yleinen edunvalvoja, varatuomari
Oulun oikeusaputoimisto yleinen edunvalvonta,
Oulun toimipaikka
Albertinkatu 9, PL 47, 90015 Oulun kaupunki
p 029 56 52631, f 029 56 52659